

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

З огляду на те, що всебічна інтеграція є стратегічною метою зовнішньої політики України особливої актуальності набувають дослідження глобалізаційних змін у світовій економіці.

Серед багатьох вітчизняних вчених, які зосереджують увагу на дослідженні сутності, структури, напрямків розвитку глобалізації та участі України в цьому процесі можна виділити: Є.Василенка, О.Дьоміну, Н.Задарей, О.Корнилова, В.Копійка, О.Кузьміна, Е.Курдину, А.Лук'яненко, Л.Михайлову, В.Фурмана, О.Шкарпову, О.Швиданенку, М.Чумаченьку та ін.

Експерти відзначають, що Україна – європейська держава, а відтак має стати політичною частиною Європи. Така думка підтримується, адже на це є чимало причин, а саме підписання та ратифікація Україною Угоди з ЄС позитивно відобразилось на обсягах експорту та зовнішньоторговельному сальдо, в першу чергу, з країнами Європи. Разом з цим товарна та галузева структура експорту та імпорту потребує застосування організаційно-правових інструментів стимулювання малого та середнього підприємства, сільського господарства, промисловості, інноваційної діяльності.

Процеси глобалізації здійснюються через набуття інтернаціоналізацією світового господарства нової якості в просторово-темпоральному контексті, «абсолютизацію» процесу транснаціоналізації світової економіки, поглиблення інтеграційних процесів на всіх організаційно-економічних рівнях, глобалізацію наукових досліджень і розробок, у т. ч. через утворення міжнародних стратегічних технологічних альянсів, глобальний трансфер технологій. Суттєвим внеском у теорію глобалізації є обґрунтування О. Швиданенком твердження про те, що інтеграція, інтернаціоналізація, інноваційний розвиток, підприємництво і конкуренція в сучасному суспільстві створюють взаємопов'язані рушійні сили глобалізації.

Економічна глобалізація є процесом, що характеризується багатьма взаємовигідними відносинами. Це і розподіл праці і посилення конкурентоспроможності країн-учасниць, інноваційний прогрес, підвищення рівня продуктивності праці і раціоналізації виробництва, пришвидшення руху капіталу, інформації, підвищення стандартів життя, та загалом соціальної сфери. Так, переваг спільного ведення господарства, безумовно, є чимало, однак реалії свідчать, що і недоліки серйозні присутні, також. До недоліків та потенційних проблем економічної глобалізації відносять: непередбачуваний рух капіталу, розбалансування між обсягами грошового ринку та реальної економіки і, високий рівень взаємозалежності країн від правових, культурних, суспільно-релігійних аспектів.

У 2013 р. інтегральний індекс глобалізації KOF Index of Globalization, який визначається у процентному відношенні та складається з трьох груп факторів: економічних, соціальних та політичних, було розраховано для 187 країн світу [1]. За розрахунками інтегрального індексу глобалізації, лідерами рейтингу є найбільш розвинуті країни світу із показником від 88,9% до майже 92,3%: Бельгія, Ірландія, Австрія, Сінгапур. Також рейтинг подає «аутсайдерів» процесів глобалізації, інтегральний показник яких нижчий за 31%: Лаос, Бутан Еритрея, Соломонові острови, Ліберія тощо.

Різниця у значенні індексу глобалізації між найбільш глобалізованими та найменш глобалізованими країнами становить у середньому близько 60 процентних пунктів. Україна посідає у рейтингу КОБ 48-е місце за загальним індексом глобалізації, значно випереджаючи більшість країн колишнього СРСР за винятком Російської Федерації (47-е місце) та країн Балтії, що є членами ЄС – Естонії (25-е місце), Литви (44-е місце), Латвії (36-е місце). Відсталість за індексом економічної глобалізації свідчить про недостатній рівень адаптації України до нової якості інтернаціоналізації та інтеграції у світове господарство [3].

Таким чином, глобалізація є складним процесом, що швидко розвивається, охоплюючи країни світового господарства та впливає на всі сфери життя, у тому числі міжнародні економічні відносини.

Нині для України, яка базується на сценарії запозичень фінансових ресурсів та їх споживанні, характерним є інертний сценарій розвитку, який веде до поглиблення боргової залежності. Виходом з цієї залежності є пришвидшення переорієнтації України на інноваційно-активний розвиток.

Література:

1. *Індекс глобалізації стран мира по версии KOF. Гуманитарная энциклопедия [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://gtmarket.ru/ratings/kof-globalization-index/info>.*